

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Комисија за људска права, имиграцију, избјеглице и азил

Број: 01/5-011-1221/03

Сарајево, 15.9.2003. године

ЗАПИСНИК

са 6. сједнице Комисије за људска права, имиграцију, избјеглице и азил (у даљем тексту: Комисија), одржане 9.9.2003. године, са почетком у 10,00 часова.

Сједници Комисије присуствовали су:

- Елмир Јахић, предсједавајући Комисије,
- Мартин Рагуж, први замјеник предсједавајућег,
- Тихомир Глигорић, други замјеник предсједавајућег,
- Назида Млаћо, члан Комисије,
- Муниб Јусуфовић, члан Комисије,
- Милош Јовановић, члан Комисије,
- Ружа Сопта, члан Комисије,
- Селим Бешлагич, члан Комисије,
- Мухамед Алтић, члан Комисије.

За сједницу је усвојен сљедећи

Дневни ред:

- 01. Усвајање записника са пете сједнице Комисије и записника са наставка пете сједнице Комисије,**
- 02. Разматрање закључака о Стратегији Босне и Херцеговине за provedбу Анекса 7. Дејтонског мировног споразума**
- 03. Текућа питања.**

Ад. – 1. Усвајање записника са пете сједнице Комисије и записника са наставка пете сједнице комисије,

Након усвајања дневног реда, предсједавајући Комисије Елмир Јахић предложио је расправу и усвајање записника са пете сједнице Комисије и записника са наставка пете сједнице Комисије,

О записницима није било дискусије.

Како није било дискусије, предједавајући Комисије предложио је усвајање записника, па је Комисија једногласно усвојила записнике са 5. сједнице и са наставка 5. сједнице Комисије.

Ад. – 2. Разматрање закључака о Стратегији Босне и Херцеговине за provedбу Анекса 7. Дејтонског мировног споразума

У уводном излагању за другу тачку дневног реда предједавајући Елмир Јахић указао је на досадашњу активност Комисије и Представничког дома Парламентарне скупштине (у даљњем тексту: Представнички дом), као и донесене закључке. Уједно је предложио да Комисија, имајући у виду раније донесене своје закључке и дискусију посланика Представничког дома сачини извјештај и предложи дому коначне закључке. На то нас обавезује и закључак Представничког дома број 01-011-1115/03 од 7.8.2003. године. Уједно је предложио да се иде од закључка до закључка и врши потребна допуна. Проучио је дискусију са Представничког дома па одмах предлаже конкретне допуне за тачке: 2. и 5. и из Закључака Комисије као и неке нове тачке.

Након уводног излагања предједавајућег Комисије, први је дискутовао г. Мартин Рагуж. Он је предложио боље прецизирање тачке 6. из радног материјала, а тачку 14 треба пренијети напријед и посебно формулирати захтјеве из тачке 14.б. Указао је на недостатак тачних података у Стратегији и потребу њене допуне са њима. Посебно је то индикативно за податке с којим се у Стратегији располаже, док је у реалности сасвим друга ситуација. Сматра да ће Представнички дом формирати посебну Комисију која ће пратити реализацију Анекса 7. i Стратегије.

Г. Глигорић је, тражио прецизније очитовање Стратегије у односу: БиХ - међународна заједница. Предложио је да надлежни органи, заједно са међународном заједницом организирају мини донаторску конференцију, која би била мотор даљег остварења повратка у БиХ. Међународној заједници треба сваких 3 мјесеца писати захтјеве, достављати потребне податке и подсјећати је на овај проблем. Повратници често наилазе на девастирану и уништenu имовину. Питање одштете за такву имовину треба рјешавати по закону и пред надлежним органом.

Г. Бешлагић је говорио о посебној улози Министарства за људска права и избјеглице БиХ, које треба бити трансмисија у овој активности. Оно треба усмјеравати новац и о њему водити рачуна. Подсјетио је на значај свјежих информација и тражи да се формира аналитичка група која ће пратити реализацију овог веома битног посла. Проблем поврата не треба политизирати и кроз ту активност подстицати избјеглице и расељене да се задрже на оном мјесту гдје су избјегли. За штете које су претрпјели повратници треба помоћи Фонд, кроз редовну законодавну и судску процедуру.

Г-ђа Сопта је дискусију фокусирала на значај тачних података у бази података. Сви релевантни подаци требају бити свјежи и класифицирани по више основа, па између осталих и по националном основу. У том смислу, улога Министарства за људска права и избјеглице БиХ је неизоставна. Повратак мора бити одржив, а морају се стварати задовољавајући услови живота за све јер ће, након рата, услиједити јаке економске миграције и БиХ ће остати без становника.

Г. Јусуфовић је указао на податак да презентирани подаци у Стратегији нису прецизни. Подаци, које су достављали органи из Републике Српске су некад каснили, па у збирном облику нису били актуелни, али се сад ситуација поправља. Указао је на лош положај повратника у Дрвару, Грахову, Тузли, Варешу и многим другим мјестима поврата. Оно што је у току рата и касније одузето повратницима од стране власти, власт треба и вратити или надокнадити штету.

Г. Алтић се заложио да повраќак избјеглица и расељених лица не буде «викенд повратак» већ стварни и одрживи. Подржао је дотадашње дискусанте и указао на тежак живот повратника и потребу стварања одрживог останка.

Г. Јовановић је тражио преиспитивање досадашњих закључака Комисије сматрајући да су застарјели, а треба допунити их са новима. У Стратегији се не налази дио о имовини која није враћена или није адекватно дата противвриједност за њу, ако је имовина пропала. Шта је са имовинама повратника у Тузли и Гламочу нпр. Зато, Стратегију треба допунити са овим елементима. У тачци 14.ц. сва мјеста треба равноправно третирати, а посебним пасусом указати значај Сребреници. Стратегија барата са непрецизним подацима јер нема прецизног пописа, којег треба урадити.

Предсједавајући је сумирао досадашњу дискусију, подржавајући улогу Министарства за људска права као кључну, у повратку избјеглица. Дао је посебан значај формирања јединствене базе података, указао на значај Фонда и истакао праћења реализације цјелокупног посла. Предложио је да се чланови Комисије изјасне о дискусији и закључцима који су изнешени у току расправе.

На основу спроведене дискусије, а на приједлог предсједавајућег, с једним гласом «против» и осам гласова «за», формулирани су слиједећи закључци:

- 01. Поздрављамо настојања да се на систематски и свеобухватан начин настави имплементација Анекса VII Дејтонског споразума доношењем Стратегије Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума, а посебно у смислу преноса овлаштења и задатака на домаће институције;**
- 02. Стратегија БиХ за спровођење Анекса VII добар је полазни основ за имплементацију и рјешавање Анекса VII. Потребно је да се усвојена стратегија редовно, сваких шест мјесеци, разматра на сједницама Савјета министара БиХ и ентитетских парламената као и домова Парламентарне скупштине БиХ;**
- 03. Најхитније спровести структуралне и организационе реформе, посебно кроз формирање Фонда за повратак, те оспособити и ставити у функцију јединствену базу података. У овој бази података морају бити садржане све информације о подршци Анексу VII, како домаћих, тако и страних институција. Министарство за људска права БиХ обавезно је да ажурира податке из базе података;**
- 04. Изражавамо забринутост због спорости у спровођењу Анекса VII те тражимо да до успостављања нове организационе структуре у пуном капацитету функционише досадашњи начин имплементације Анекса VII Дејтонског мировног споразума;**

05. Спровођење Анекса VII једно је од најважнијих политичких, социјалних, правних, економских и националних питања у БиХ, па се зато тражи пуни ангажман свих структура власти. Стога треба омогућити и свим другим нивоима власти, и поред државног (ентитетски, кантонални и општински) као и јавним предузећима, да могу помоћи имплементацији Анекса VII на цијелом подручју БиХ, тј. и ван подручја свог ентитета, кантона или општине;
06. Упозоравамо да се спровођење Анекса VII не може поистовјећивати само са имплементацијом имовинских закона. Анекс VII, осим спровођења имовинских закона, подразумијева обнављање порушених и девастираних стамбених објеката, изградњу инфраструктуре, запошљавање повратника, рјешавање здравствене заштите и образовање повратника, као и стварање опште безбједности. Тек рјешавањем ових проблема може се сматрати да је Анекс VII досљедно и у свим областима спроведен;
07. Осим наведеног, Стратегију треба допунити сљедећим:
- а. потпунијом презентацијом политичких, социјалних, правних, културних, научних и других услова потребних за одржив повратак избјеглица и расељених лица,
  - б. тачним и актуелним подацима о стварном одласку људи из БиХ, као и о повратку људи у БиХ, те о повратку станова и друге имовине у ентитетима. Исто тако, потребно је приказати податке колико је новаца до сада уложено у повратак (по ентитетима и укупно), као и нове приоритете за одржив останак избјеглица и расељених лица,
  - ц. истакнути одређене области и регије БиХ као приоритете помоћи у повратку, а на основу утврђених критеријума као што су: заинтересованост за повратак, запостављеност у додјели досадашње помоћи, као и других критеријума које ће дефинисати Савјет министара. Граду Сребреници потребно је Стратегијом предвидјети посебно мјесто и помоћ која би јој помогла да изиђе из парализе у којој се сада налази, са посебним освртом на обнову приватних и државних објеката и одрживу интеграцију садашње и пријератне домицилне популације;
  - д. стратегијом исказати потребу за промјенама једног броја прописа који представљају кочницу повратка избјеглица и расељених лица.
08. Алармантно је стање о питању разлике између реализације имовинских закона и стварног повратка. Зато се, у оквиру Стратегије, морају сачинити и конкретни планови самоодрживог повратка;
09. Тражи се од Савјета министара БиХ да размотри могућност проналаска додатних донаторских средстава, задужења БиХ, као и организовања намјенских донаторских конференција у иностранству за повратак, те прерасподјеле средстава у буџету заједничких институција БиХ и додатних извора финансирања;
10. У Стратегији нису истакнути проблеми повратника и поврата имовине избјеглица из Хрватске, које данас живе у БиХ (људска права-право на имовину), па је потребно да се на државном нивоу покрене рјешавање ових питања са Републиком Хрватском;
11. Најхитније испоштовати рокове за доношење закона или усаглашавање подзаконских аката из области школства, здравства, пензијско-

инвалидског осигурања, примјене имовинских прописа, те досљедно спровођење Одлуке Уставног суда БиХ о конститутивности и равноправности народа у БиХ, односно имплементације амандмана на уставе ентитета и тражити одговорност за неизвршење. Ова комисија и Министарство за људска права БиХ дужни су да прате имплементацију амандмана на уставе ентитета, као и других законских аката који из њих произилазе;

12. Посебно омогућити запошљавање повратника-интелектуалаца на локалном нивоу, уз одговарајуће стимулативне и друге мјере које омогућавају и олакшавају њихов повратак;
13. Покренути медијско-пропагандне активности с циљем позитивне афирмације имплементације Анекса VII Дејтонског мировног споразума;
14. Препоручује се банкама и другим финансијским институцијама да своје слободне финансијске капацитете отворе према повратницима у циљу омогућавања њиховог одрживог повратка;
15. Захтијева се од државних власти и одговарајућих међународних организација да створе боље услове у којима ће избјеглице моћи остваривати основна права као што су: социјална права, слобода говора и слобода вјероисповијести, те исти приступ административних служби и социјалних и образовних система према њима;
16. Пројекат Стратегије треба спровести у сарадњи са међународним организацијама: ОНР -ом, ОЕБС-ом, УНХСР-ом и сл.

Ад. – 3. Текућа питања

Предједавајући Комисије је за ову тачку дневног реда истакао проблем представке групе грађана на Тржници Аризона који се жале да су им угрожена основна људска права и слободе актима и понашањем надлежних државних органа. Секретар комисије је прикупио неопходну документацију од надлежних органа, па је потребно да се формира поткомисија која би проучила материјале и понудила Комисији закључак о евентуалном кршењу или некршењу људских права од стране надлежних органа и приједлог даљњих мјера на санирању овог стања.

Предједавајући Комисије је предложио, а чланови једногласно прихватили, да подгрупу сачињавају: Ружа Сопта, Милош Јовановић и Муниб Јусуфовић, а да се задатак изврши до наредне сједнице Комисије.

Предједавајући је указао на допис и пропагандне материјале Асоцијације за сексуално и репродуктивно здравље из Сарајева, Обала Кулина Бана број 12. као и њену молбу да се пријаве посланици који би били додатно обучени о људским правима и слободама из ове области, па је предложио да се изјасне посланици на наредној сједници, што је једногласно усвојено.

Завршавајући ову тачку дневног реда, Комисија је завршила 6. сједницу.
Сједница је завршена у 12,04 часова.

СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

др Зијад Хасић

Елмир Јахић с.р.